

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ПРОФІЛАКТИКИ ТА ЛІКУВАННЯ СЕРЦЕВО-СУДИННИХ ЗАХВОРЮВАНЬ ПРИ ЦУКРОВОМУ ДІАБЕТІ 2-ГО ТИПУ

Іванова А. Д., Рибак В. А., Король В. В.

*Національний фармацевтичний університет,
м. Харків, Україна*

an.ivanova2014@gmail.com

Вступ. На сьогодні, цукровий діабет (ЦД) залишається глобальною невирішеною проблемою. Поширеність ЦД продовжує неухильно зростати і набувати масштабів пандемії. ЦД призводить до розвитку важких макро- та мікросудинних ускладнень, які є основною причиною інвалідизації та смертності пацієнтів. Зокрема, ЦД 2-го типу є «хворобою цивілізації» і його виникнення, багато в чому, пов'язане зі способом життя. Крім того, ЦД 2-го типу часто ускладнюється серцево-судинними захворюваннями (ССЗ), що значно погіршує прогноз хворих.

Мета дослідження. Вивчити заходи профілактики та лікування серцево-судинних захворювань при цукровому діабеті.

Матеріали та методи. У роботі було використано аналітичний, логічний, узагальнюючий методи, щодо вивчення ССЗ при ЦД.

Отримані результати. ЦД 2-го типу – це група метаболічних захворювань, що характеризується гіперглікемією, яка є результатом дефектів секреції інсуліну, дії інсуліну або обох цих факторів. Хронічна гіперглікемія при ЦД сполучається з ушкодженням і дисфункцією різноманітних органів, особливо очей, нирок, нервової системи, серця і кровоносних судин.

При ЦД 2-го типу, розвиток ССЗ захворювань, таких як ішемічна хвороба серця (захворювання, що виникає внаслідок ураження коронарних артерій серця, що призводить до абсолютного або відносного порушення кровопостачання міокарда), інфаркт міокарда, серцева недостатність та інші ускладнення визначаються інсулінорезистентністю – недостатнім синтезом і використанням інсуліну в організмі. Це призводить до хронічної гіперглікемії, пошкодження стінки артерій і розвитку атеросклерозу, артеріальної гіпертензії. Атеросклероз визначається формуванням бляшок на стінках артерій, їх послабленням, утворенням тромбів, уповільненням нормальному кровообігу і розвитком серцевої патології. Артеріальна гіпертензія характеризується системним підвищенням артеріального тиску.

Для профілактики ССЗ при ЦД 2-го типу рекомендується дотримуватися здорового способу життя, здійснювати контроль показників глікемії, артеріального тиску, загального холестерину, рівнів ХСЛПНЩ, ХСЛПДНЩ і ХСЛПВЩ, зменшити та контролювати масу тіла.

Насамперед, профілактика ССЗ при ЦД передбачає відмову від паління і алкоголю; зниження споживання калорій для зменшення маси тіла; фізичну активність – ходьба, плавання або вправи на велотренажері. Дотримання цих рекомендацій сприятиме покращенню роботи серця та знизить ризик розвитку ССЗ.

Є певні рекомендації щодо глікемічного контролю у пацієнтів із ЦД 2-го типу, а саме – ретельний контроль рівня глюкози, що орієнтується на нормальний (<7,0% або 53 ммоль/моль), для зменшення мікросудинних ускладнень. Також, рекомендується уникати гіпоглікемії; використання самоконтролю глюкози в крові та/або постійного моніторингу глюкози для сприяння оптимального глікемічного контролю. Це свідчить про те, що при оцінці ризику серцево-судинних ускладнень при ЦД 2-го типу необхідно враховувати не тільки рівні глікемії натще серце і HbA1c, але й величину постпрандіальної глікемії. Застосування лікарських засобів, які впливають на інсулінорезистентність і схвалені для лікування ЦД 2-го типу: бігуанди (метформін) або тіазолідиндіони (глітазанів).

Контроль артеріального тиску та рівня холестерину. Високий артеріальний тиск та високий рівень холестерину можуть підвищити ризик ССЗ. Тому, важливо регулярно вимірювати артеріальний тиск та рівень холестерину в крові. Якщо, вони вищі за норму, можуть бути призначені препарати для зниження їх рівня (для нормалізації артеріального тиску – еналаприл, лозартан, гідрохлоротіазид, амлодипін, метопролол; для зниження холестерину – симвастатин, розувастатин, вазиліп, роксера, аторвастатин, клівас, аторис, лівостор).

Контроль маси тіла, дотримання збалансованої дієти та регулярної фізичної активності, відіграють важливу роль у профілактиці розвитку ССЗ.

Також, важливо регулярно відвідувати лікаря та проходити медичні огляди для виявлення можливих ускладнень серцево-судинної системи. Лікар може рекомендувати додаткові заходи для попередження ризику розвитку ССЗ. Узагалі, мультидисциплінарний підхід, який бере участь у співпраці лікарів загальної практики, ендокринологів, кардіологів та інших спеціалістів, є ефективним при попередженні ССЗ при ЦД 2-го типу.

Висновки. Сучасні підходи до профілактики ССЗ при ЦД 2-го типу базуються на контролі рівня глюкози, загального холестерину, артеріального тиску; здоровому способі життя, контролі маси тіла та медичному огляді. Ці підходи зменшують ризик розвитку ускладнень та підвищують якість життя пацієнтів із ЦД 2-го типу.

Ключові слова: цукровий діабет 2-го типу, серцево-судинні захворювання, інсулінорезистентність, гіперглікемія.